

RØDE FANE

Tidsskrift fra AKP(m-l)
7.årg. 12kr.

2-78

NEI TIL SALG AV KVINNEKROPPEN

TIDSSKRIFT FOR KOMMUNISTISK TEORI OG DEBATT

Tom side

RØDE FANE

TIDSSKRIFT FOR KOMMUNISTISK TEORI OG DEBATT

Redaktør og ansvarlig utgiver: Knut Johansen

*Redaksjon: RØDE FANE, Forlaget Oktober,
boks 6875, St. Olavspl., Oslo 1*

*Distribusjon: RØDE FANE, boks 2046, Grünerløkka,
Postgiro: 2 20 84 78*

Abonnement: 60 kr. for ett år (6 nr.)

Trykt i offset hos A/S Duplotrykk

UTGITT AV AKP(m-l) NR. 2 1978 — 7.ÅRG. PRIS KR. 12

INNHold:

PROSTITUSJON — salg av kvinnekroppen satt i system	2
I Den historiske utviklinga av prostitusjon	3
II Prostitusjonen under kapitalismen og imperialismens epoke	7
III Ytringsformer for prostitusjon i dag	13
IV Bare sosialismen kan avskaffe prostitusjon	19
Omtale av Christian Kroghs roman «Albertine»	25
Lenin: Korleis borgarskapet kjempar mot prostitusjon	32
PORNOGRAFI — «frisinn» eller kvinneundertrykking?	35
Likt og ulikt om porno	55
«Kjærlighetens lykke og ulykke» — en spekulativ bok?	58
Enver Hoxha under 2. verdenskrig: Bygg en sterk anti-fascistisk kvinnefront	60
«Dødsfuglar på bål» — ei utfordring til sosialistiske forfattarar i dag	62
«Dødsfuglar på bål» av Nils Holmberg	64
100 år sidan Kristoffer Uppdal blei fødd	69
Debatt om NKP og 2. verdenskrig	75
Kommunistene og paktpolitikken 1939—41	76
Komintern og NKP under 2. verdenskrig	85
Forsvaret av den nasjonale sjølråderetten i 2. verda	96
Johanna Schwarz: Vattnet i Kampuchea — en diktsvit	101
Studiekampanjen: Studer Mao Tsetung bind 5	110

Forsidebilde: Samfoto

PROSTITUSJON

salg av kvinnekroppen satt i system

Prostitusjon er salg av kvinnekroppen og uttrykk for en ekstrem kvinneundertrykking. Det er et sosial fenomen som historisk har vært gjenstand for mange mytedannelser. Mange av disse mytene lever videre. Fra ulikt hold blir prostitusjonen forklart og forsvart med at den er knytta til seksualiteten og derfor alltid vil eksistere. Denne artikkelen prøver å påvise at prostitusjonen er en del av kvinneundertrykkinga som oppstod historisk ut fra sosiale og materielle forhold. Det har derfor tidligere eksistert samfunn uten prostitusjon og kvinneundertrykking og sosialismen vil danne grunnlaget for å fjerne det igjen.

Artikkelen prøver å forklare hvilke ytringsformer prostitusjonen har i dag, og at det først og fremst er borgerskapet som profiterer på den

PROSTITUSJON

Prostitusjon er salg av kvinnekropp for penger, menn kjøper seksuelle ytelser mot betaling. Prostitusjon er grov og nedverdiggende kvinneundertrykking. Det finnes sjølsagt sporadiske eksempler på at menn prostituerer seg, men det er ubetydelig i den store sammenheng og er ikke noe omfattende sosialt fenomen. Salg av

kvinnekroppen foregår i stort omfang, i dag er det en blomstrende industri med mulighet for kjempeprofitter. Den tradisjonelle prostitusjonen er bare en av yttingsformene for dette salget. For å kunne skjønne hvorfor prostitusjon eksisterer i dag må vi undersøke hvordan det er oppstått historisk.

I Den historiske utviklinga av prostitusjon

I. Prostitusjonen er knytta til privateiendommen. Den er en nødvendig og uadskillelig del av et hvert utbyttersamfunn.

II. Prostitusjonen er en del av den spesielle kvinneundertrykkinga som har knuga kvinnekjønnets siden klassesamfunnet oppsto.

III. Prostitusjonen er uløselig forbundet med familieformen som oppsto med klassesamfunnet, det såkalte monogamiet, som er et monogami for kvinnen, men ikke for mannen. Monogamiet er forsida på medaljen, prostitusjonen er baksida.

IV. Det er bare sosialismen som kan avskaffe prostitusjonen og alt annen salg av kvinnekroppen som vare. Bare sosialismen kan legge grunnlaget for et monogami som også gjelder mannen og for et ekteskap som bygger på kjærlighet og kameratskap.

Prostitusjon har ikke eksistert bestandig

Det finnes historiske eksempler på samfunn uten prostitusjon. Det var samfunn der kvinnene hadde en sterk posisjon. Slik var det fordi arbeidet deres var

det viktigste økonomiske grunnlaget for samfunnet. Disse samfunnene var primitive, arbeidsmetodene og redskapene var slik at menneskenes arbeid ikke ga noe overskudd utover det som skulle til for å livberge hele samfunnet. Et samfunn der det ikke fantes noe grunnlag for at menneske kunne utbytte menneske.

I tillegg var prostitusjon utenkelig på grunn av familieformen — den måten seksuelle forhold var organisert på. Gruppekteskap var den første kjente familieformen. En hel gruppe kvinner og menn tilhørte hverandre. Seksuelle forhold mellom slektninger ble etterhvert utelukka slik at gruppekteskapet etterhvert endra karakter. Slektskapet ble regna etter morens ættelinje fordi bare hun av foreldrene kunne identifiseres.

Etterhvert som produksjonsforholdene forandret seg skjedde det også en endring i familieformene. Arbeidet til mannen ga på et visst tidspunkt i historia et overskudd utover det som skulle til for å overleve. Det var han som i hovedsak hadde drevet med jakt, nå ble det mulig å utvikle redskaper og våpen som gjorde han i stand til å temme dyr. Jakt og husdyrhold

PROSTITUSJON

ble nå det viktigste grunnlaget i stammens økonomi, tidligere hadde det vært et supplement. Mannen fikk i motsetning til tidligere en viktigere stilling i samfunnet enn kvinna. Rikdommen som mannen kunne samle seg gikk likevel ikke til hans barn, ættelinja ble fortsatt regna etter moren.

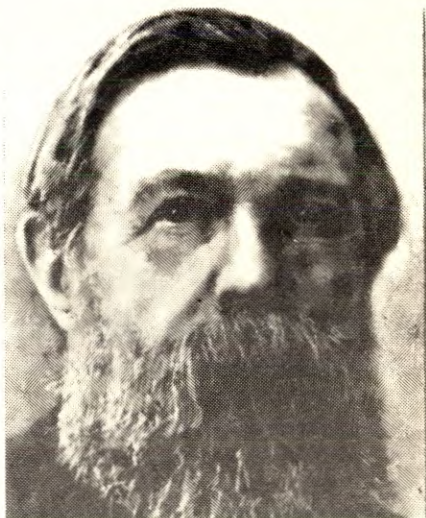
Parekteskapet oppstår

Over en lang periode i det urkommunistiske samfunnet hadde det utvikla seg stadig strengere regler for seksuelt samkvem mellom slektninger. Først ble det utelukka i forholdet foreldre — barn, dernest mellom søsken osv. Slik ble gruppeekteskapet stadig mer innskrenka og endte til slutt i parekteskapet.

Opprinnelig kunne dette parekteskapet oppløses av begge parter, seksuelt samvær begrensa seg ikke bare til ekteskapet. Kvinnen beholdt sin dominerende stilling i parekteskapet. Men parekteskapet dannede grunnlaget for at det ble mulig å identifisere faren og mannen brukte sin nye økonomiske maktstilling til å sikre arveretten for sine barn. Dette ble sikra ved at parekteskapet ble gjort om til monogami for kvinnen.

Alt tyder på at kvinnene hadde kjøpt seg retten til parekteskapet ved å godta at levninger fra gruppeekteskapet fikk leve videre. Blant enkelte folk fikk dette karakteren av seksuell overgivelse fra kvinnens side til visse tider av året. Blant andre folk fikk det rituell karakter og ble utført av prestinner på vegne av kvinnene. *Historisk var dette utgangspunktet for prostitusjonen.*

I følge Engels var omstyrtingen av morsretten kvinnekjønnets verdenshistoriske nederlag, og sier bl.a.: «Mannen

Engels bok, «Familien, privateiendommen og statens opprinnelse», er grunnleggende for å forstå hvordan kvinneundertrykkinga oppsto historisk.

tok ledelsen også i hjemmet. Kvinnen ble fratatt sin verdighet, kuert til en slave av hans lyster og ble rett og slett et redskap til avling av barn.»¹

Kvinneundertrykkinga, undertrykkelse av kvinnen som kjønn oppstod. Omfattende prostitusjon opptrer imidlertid ikke før under slavesamfunnet, som var det første klassesamfunnet.

Eksemplet Aten

I det gamle Aten som var et typisk slavesamfunn ble det utviklet en omfattende prostitusjon.

I alle historiske framstillinger omtales hustruen i ekteskapet som en gjenstand som var til for å skjotte huset og besørge barneavl. Hvis kvinnen begikk ekteskapsbrudd, skulle hun bøte med livet, eller

PROSTITUSJON

mannen hadde rett til å selge henne som slave. Det sa loven.

Ekteskapsbrudd fra mannens side ble derimot vurdert helt anderledes. For det første var det slavene som måtte stille seg til disposisjon for mannen når han ønsket det. Engels sier om dette: «Det faktum at slaveriet består side om side med monogamiet — unge og vakre slaver som med hud og hår tilhører mannen, preger monogamiet med sin spesielle karakter. Monogami bare for kvinnen, men ikke for mannen».²

For det andre hadde vi hetærene, eksklusive elskerinner som Athens menn disponerte ved siden av ekteskapet. Etter moralen i tida var dette hverken uanstendig eller umoralsk. Elskerinnene deltok på lærde sammenkomster og fester. De omtales med navn i dikterverkene fra den tida — en ære som knapt noen hustru fikk.

For det tredje, den åpne prostitusjonen: Samtidig med slavearbeidet opptrer sporadisk lønnsarbeid — og dermed salg av kvinnekroppen mot penger. Solon — han som la grunnlaget for det nye rettsvesenet i Aten, innretta også offentlige bordeller.

De var beskytta av staten og prisen var lik for alle kunder. Bordellene var like ukrenkelige som templerne.

Vi lar den kjente veltaleren Demonsternes oppsummere: «Vi gifter oss for å få legitime barn i ekteskapet, vi holder friller for å betjene oss og gi oss vårt daglige stell, og hetærene for å nyte kjærligheten.»

Dette er ordene til en mann fra herskerklassen, slavene hadde selvsagt ingen slike «rettigheter». I de fleste land hadde ikke engang slavene rett til å ha familie.

Føydalismen

Historisk ble slavesamfunnet avløst av føydalsamfunnet, og prostitusjonen fortsetter. Det var de økonomiske interessene til herskerklassen som dannede grunnlaget for ekteskap. Føydalherrene hadde desuten rett til å avgjøre hvem hans livegne skulle gifte seg med.

I mange land hadde føydalherren rett til det første samleiet, når en av de livegne kvinnene ble gifta bort — det var retten til den såkalte «første natten».

I Polen var retten utvidet, enhver adelsmann hadde rett til den kvinnen han ønsket, hundre kjeppeslag var straffen for den mannen som beklaget seg.

Prostitusjon var svært utbredd i føydalsamfunnet. En strøm av kvinner og menn ble tvunget inn til byene. Det var ruinerte småbønder, rømte livegne, og enker etter soldater i de stadige krigene. Nøden tvang dem inn til byene der de måtte prøve å forsørge seg og sine barn. Dette var ofte svært vanskelig fordi laugsreglene beskyttet medlemmene mot konkurransen. Kvinner ble tvunget til å selge kroppen sin for å leve. Kjøpere fantes i massevis, fyrster og høye herrer reiste rundt med store følger og det var nok velstående menn innafor herskerklassene i byene.

Prostitusjonen var så utbredt at de prostituerte ble organisert av herskerklassen. De holdt til i bordeller som ble eid av byene, landsbyfyrstene eller kirken. Og inntektene tilfalt ierne. Bordellene ble «beskyttet av statsmakta», og ble betraktet som sikkerhet og beskyttelse «for ekteskap og jomfruenes ære».

Betydde dette at de prostituerte ble sett på som *akte*de mennesker? Langt i fra!

PROSTITUSJON

Prostitusjon og utenomekteskapelige seksuelle forhold ble sett på som en rett for mannen, tilfredsstillelse av den retten ble sikra av herskerklassen, kvinnene som prostituerte seg ble derimot forfulgt og hardt straffa — av de samme myndighetene.

Ekteskapsbrudd fra kvinnenens side ble i tillegg meget strengt straffet.

Prestestanden vokste seg stor og tallrik — de var pålagt å leve ugift i sølibat. Men seksuallivet kan jo tilfredsstilles på annet vis. Bebel viser til at mange munk- og nonneklostre ikke skiller seg fra bordellene på andre måter enn at livet i klostrene var enda mer tøyeløst og utsvevende enn i bordellene.³

Albania før revolusjonen er et eksem-

Under føydalismen organiserte herskerklassen bordellvirksomhet i stor stil. Illustrasjonen er av Hubertus og viser en bordell-scene fra 17-hundretallet.

Kirkens rolle

Kirkens rolle når det gjaldt å nedvurdere kvinnen er verdt en særskilt behandling. Med guddommelig autoritet forkynnte kirken mannens makt over kvinnen. Kirken forfektet at «kjødet er syndig» og preket avholdenhet fra seksualliv.

Kirkefedrene ga *kvinnen* hele skylda for «det foraktede kjødets lyst», og det ble skrevet verk etter verk for å bevise kvinnenens syndige natur.

pel på hvordan klostervesenet under føydalismen var både degenerert og korrupt. Munkene var som resten av samfunnet delt i klasser: Toppen var en del av den føydale overklassen og levde i korrupsjon og overflod. Den store massen av munk- og nonneklostre kom fra fattigfolks rekke og måtte slite for klosterets herrer.

Det som særlig vakte albanernes raseri var klostrenes stadige seksuelle overgrep mot kvinner fra lavere klasser. I distrik-

PROSTITUSJON

tene rundt klostrene var derfor arvelig syfilis svært utbredt.

Kapitalismen

Overgangen til kapitalismen endrer på ingen måte noen av de grunnleggende forhold som fører til prostitusjon.

Gjennom den borgerlige revolusjonen ble kapitalistklassen den nye herskerklassen — lønsslaveriet overtok etter pliktarbeidet. Utbyttingen og undertrykkinga tar nye og skjerpede former.

I følge marxismen er kapitalismen kjennetegna ved at alt blir varer, også arbeidskrafta. Merverdilovent og den lov-messige jakten på maksimalprofitt er grunnleggende for økonomien.

Kjønnsundertrykkinga blir knytta til dette grunnleggende forholdet. Den kapitalistiske storproduksjonen krevde flere arbeidere, og kvinner ble trukket til fabrikkene. Men ikke noen gang under kapitalismen vil borgerskapet og staten deres kunne skape arbeid til alle — slett ikke til alle kvinner. Derfor bindes fortsatt kvinner til hjemmet og isolasjon, og til å bli forsørget av en mann. Eller forbli arbeidsløs. Videre er kvinnelønna ikke ei

lønn til å leve på, men et tillegg til manns-lønna.

Disse grunnleggende trekkene ved kvinneundertrykkinga, sammen med utallige andre utslag av underkuinga, vil ubønnhørlig tvinge kvinner ut i prostitusjon.

Monogamiet, nå det borgerlige monogamiet, er like hyklersk og dobbeltmoral-sk. Fortsatt monogami for kvinnen, ikke for mannen. Riktignok proklamerte den borgerlige revolusjonen mannen og til dels også kvinnens rett til å velge ektefelle — ihvertfall innenfor klassene. Men den eiendomsbesittende klassen må la valget av ektefelle dikteres av hensynet til makt, politisk og økonomisk. Hvorfor skulle så den rådende borgerlige moral gi slipp på mannens rett til seksuell tilfreds-stillelse utenfor ekteskapet? Det har den da heller slett ikke gjort. Som før er det en annen moral som gjelder for kvinner. Dette kompletteres av porno-moralen. Der framstilles kvinner som vellystige kjønnsorganer, uten noen annen verdi, i prinsippet det samme synet som ble for-fektet av kirkefedre i middelalderen, med kvinnene som syndige fristerinner.

II Prostitusjonen under kapitalismen og imperialismens epoke

Pornografi gir kjempeprofitter

Kapitalismen og jakten på profitt, har frambrakt masseproduksjon av en annen form for salg av kvinnekroppen — pornografien. I tonnevis selges nakne kvin-ner, samleier, vold, sadisme osv., i er-

klærte pornoblader og i uke og dagspres-se. Det er profitt i salget for dem som eier de store pressemonopolene og forlagene.

Med pornoen som våpen, spres ideolo-gien om kvinnen som kjønnsobjekt, en ting til glede for mannen.

PROSTITUSJON

Slik legger den grunnen og oppfordrer til prostitusjon. Porno er en del av kvinneundertrykkinga under kapitalismen. Kapitalismen og i dag imperialismen har gjort kvinnekroppen til industri. Dette blir tatt grundigere opp i en annen artikkel.

Engels om prostitusjon

Engels viser hvordan monogamiet og prostitusjon er to sider av samme sak: «Det er en fortsettelse av den gamle seksuelle friheten — til fordel for mennene. I ord fordømmer man dem, men i virkeligheten blir den ikke bare tålt, men praktisert med stor fornøyelse av de herskende klassene. Men i virkeligheten rammer denne fordømmelsen i ord på ingen måte mennene som tar del i den, men utelukkende kvinnene: de foraktes og blir satt utenfor, for at menneskes absolutte herredømme over kvinnekjønnene enda en gang skal bli kunngjort som en samfunnets grunnlov.»⁵

Bebel sier «Prostitusjon er en nødvendig sosial institusjon for det borgerlige samfunnet, akkurat som politi, militærapparat, kirken osv.»⁶

At denne analysen av prostitusjon slett ikke er foreldet, men fullt ut anvendbar også i dag, er påviselig hvis man undersøker prostitusjonen slik den ytrer seg rundt omkring i verden og i Norge.

Eksemplet Thailand

Fascist-regimet i Thailand holdes oppe av USA-imperialismen. Helsedepartementet der oppgir at bare i Bangkok i 1975 var det 1 425 bordeller, 490 barer, 457 massasje-institutter, 334 hoteller og 267 andre steder hvor kvinner var til

I Thailand er det mellom 170—190 000 prostituerte. Myndighetene gjør ingenting for å stoppe virksomheten, men for å skaffe seg oversikt er alle ansatte ved barer og massasje-institutter registrert med nummerskilt slik som jenta på dette bildet.

salgs. Anslagsvis er det mellom 170—190 000 prostituerte i hele landet. I tillegg driver f.eks. vest-tyske selskaper med salg av thailandske kvinner til interesserte menn i andre land — ren hvit slavehandel.

Slik er det ikke her i landet, vil mange si. Men likevel drives det prostitusjon i stort omfang også i Norge. I Thailand og mange andre land må de prostituerte regnes i hundretusener, hos oss dreier det seg om tusener, men innholdet i denne fornedrende kvinneundertrykkinga er den samme.

PROSTITUSJON

EKSEMPEL FRA OSLO

I Oslo har vi eksempler på at velbeslåtte «anstendige» menn har holdt jenter på 12—16 år i leiligheter og brukt dem seksuelt, mot betaling i lynol og mat.

Vi har den åpne og velkjente gateprostitusjonen. Her har vi unge jenter ofte ned til 12 år som skal ha penger til stoff, det finnes kvinner som har dette salget som eneste mulige levevei — eller nødvendige tilskudd. En lovmessig del av deres dagligliv blir kjønnssykdommer, alkohol, stoff og sjanser for mishandling.

Hjemmeprostitusjonen med kontaktformidlinger gjennom dagspressa er en nyere form for prostitusjon. Dagbladet er i dag en storformidler av slike koblerannonser. Hver lørdag finner vi dem under «Personlig»-spalta. Betegnende nok har Dagbladet samtidig reportasjer som «avslører» prostitusjon samtidig som de ikke nevner et ord om at de sjøl er en storhallik.

Kobling gir stor profit

At kobling via annonser er en innbringende geschæft viser antallet på kobler-blader som spretter opp som paddehatter: Aktuell rapport, International Club, annonsebladet Kontakt, Lek — for å nevne noen.

I tillegg har det i de senere år med vekslende hell blitt åpnet en rekke sexklubber: Blue Heaven, Carneval, Club Star Intim, Club Privat og sist forsøket med å åpne den såkalte «biljardklubben» i Skien osv. Alle med «intim-rom» og vertinner for massasje. At en rekke av disse virksomhetene har måttet stenge skyldes ikke at det er dårlig forretning,

men den åpne koblervirksomheten bryter så klart med det eksisterende lovverket at myndighetene har grepet inn. I Skien var det kvinnes og lokalbefolkningas egen motstandskamp som fikk klubben stengt, et strålende eksempel på at militant motstandskamp gir resultater. Selv om disse klubbene for en stor del er blitt stengt fortsetter prostitusjonen og bordellvirksomheten i andre former — og det vil den fortsette med så lenge kapitalismen eksisterer. De enorme profittmulighetene som ligger i dette markedet vil alltid bli utnyttet av profitthungrige borgere som gjerne beveger seg på kanten av lovverket. De er villige til å risikere titusenvis av kroner i bøter som allikevel bare blir småpenger på salderingsposter der fortjenesten regnes i millionbeløp.

Hospitser og pensjonater, de mest kjente er Fagerborg og Oregon i Oslo, driver utilsørt utleie og tjener store profitter påprostituerte.

Hotellene Grand, SAS, Continental, Midtstuen hotell osv. driver koblervirksomhet i en annen variant. Prostituerte trekker kunder til baren. De prostituerte får indirekte opp omsetningen, samtidig som de leier rom på hotellene. Hotelldirektørene toer sine hender, innrømmer at de kjenner til virksomheten, men beklageligvis er det lite de kan gjøre for å stoppe virksomheten.

Prostitusjon: terapi eller kvinneundertrykking?

At prostitusjon eksisterer som sosialt fenomen er det ingen som kan benekte. Derimot finnes det mange måter å *forklare* prostitusjonen på og det finnes ulike *holdninger* til det. Noen eksempler:—

PROSTITUSJON

August Bebel har i boka «Kvinnan och socialismen», Tidens Forlag Stocholm, viktige analyser av prostitusjonen under kapitalismen.

J.J. Fjeld-Pedersen, kjent fra rettssaken mot sex-klubbeierne og sist militant body-guard for porno-Thorsen og biljardklubben i Skien, hevder at prostitusjon i sin alminnelighet og hennes spesielt, er terapi. Nødvendig behandling for plagede menn. Dette er ikke noe annet enn en moderne utgave av eldgamle forsvarene for menns rett til prostituerte. Det er et angrep på kvinnens rett til likeverd.

Visst har menn — og kvinner — seksuelle problemer, men vi kan ikke bruke det som forsvar av kvinneundertrykking.

Det ville være like absurd som å forsvare utbytting av arbeidsfolk med at bedriftseierne har problemer med profitten.

«Kvinnefrigjøring skaper behov for prostituerte,» hevder den amerikanske journalisten Gail Sheehy i sin rimelige nok berømte bok «Hustling». Hennes kronargument er at behovet for prostituerte stiger i takt med antall frigjorte og selvstendige kvinner. Sexologen Grünfeldt gjør seg til talsmann for de samme ideene. Han hevder at kvinnene nå til dags krever så mye seksuelt av mannen at han føler seg utilstrekkelig og trenger prostituerte som et «fristed» hvor de kan oppleve fysisk tilfredsstillelse uten hensyn til partnerens opplevelser og følelser. Med denne logikken burde jo kvinnefrigjøringen ha kommet svært langt i f.eks. Thailand der tallet på prostituerte er svært høyt.

Vi har prøvd å vise at årsaka til prostitusjonen er å finne helt andre steder. Som de marxistiske klassikerne har vist ligger grunnlaget for prostitusjonen i kvinnens annenrangs rolle i samfunnet som har sine historiske røtter helt tilbake til tida da morsretten ble omstyrta. Ifølge Engels var dette kvinnekjønnets verdenshistoriske nederlag.

Før denne perioden eksisterte det ikke prostitusjon, likeledes vil det under sosialismen skapes grunnlag for at prostitusjonen oppheves. Det er derfor helt feilaktig å knytte prostitusjonen til *seksualdriften*, som er en svært utbredt forklaringsmodell. Seksualdriften eksisterte før prostitusjonen oppstod, og den kommer til å overleve den.

Samtidig er det verdt å merke seg at teoriene til folk som Sheehy og Grünfeldt både blir brukt til *forsvar* av prostitusjon

PROSTITUSJON

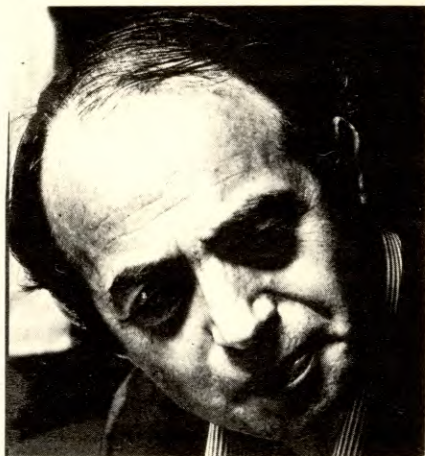
— «stakkars menn, de blir jo tvunget» — og *mot* kvinnekamp: «Se hva det fører til».

Prostitusjon verdens eldste yrke?

Prostitusjon er uunngåelig og umulig å få slutt på, hevder mange. Også denne teorien gjør B. Grünfeldt seg til talsmann for i Dagbladet. «Av samfunn med rimelig kompleksitetsgrad har ingen klart å eliminere prostitusjon, kanskje med unntagelse av kommunist-Kina,» skriver han.⁷

— Denne teorien videreutbygger han med at prostitusjon er «verdens eldste yrke», og det vil alltid finnes kvinner som foretrekker å selge seg — framfor å gjøre skikkelig arbeid. I et intervju i Sirene nr. 7/8—1977 utdyper Grünfeldt sin forsonlighet med prostitusjon og bringer bl.a. følgende argumenter: «Hva skulle vi gjort i krig med store soldatstyrker samlet uten at en hadde prostituerte?» og videre: «Jeg tror aldri det vil være mulig å avskaffe prostitusjon. Tenk på alle stygge, syke og hjelpeløse mennesker — de vil trenge prostituerte.» Og til slutt: «Dessuten er prostitusjon i dag en lettvinnt levevei for dem som er luksusprostituerte — de gjør det bra, og lever et liv de aldri hadde kunnet leve dersom de jobbet med andre ting.» Det at han slutter av intervjuet med å påstå at: «Nei, jeg tar ikke stilling for eller mot,» får skrives på hans konto for unnfalldenhet, den ideologien han gjør seg til talsmann for er ikke ny, og den er djupt kvinnefiendtlig.

I forrige århundre skrev en berømt professor ved et hygienisk institutt i Berlin følgende: «Kvinneprostituasjon har eksistert til alle tider og blant alle jordens

«Sexologen» Bertold Grünfeldt har gjort seg til talsmann for reaksjonære teorier om prostitusjon som et lovmessig sosialt fenomen.

folk. Den er umulig å oppheve, fordi den står i kjønnslivets tjeneste, springer ut av den menneskelige naturen, og fordi driften etter å prostituere seg i mange tilfeller beror så å si på en medfødt konstitusjonsfeil hos mange kvinner.»⁸

Selv om sistnevnte går adskillig lenger enn Grünfeldt i sin argumentasjon, har de det til felles at begge osrer av kvinneforakt og legger skylda for prostitusjon på kvinner.

Er alle kvinner prostituerte?

Mange feminister vil komme til motsatt konklusjon, nemlig at mannen er årsaken til prostitusjon og at *alle* kvinner egentlig er prostituerte. Vi lar Kari Melby forklare dette nærmere: «Alle kvinner er mer eller mindre prostituerte,» slo Dagbladet opp 13/1—1977 i et intervju med Kari Melby. Hun begrunner det slik:

PROSTITUSJON

«Prostitusjon anskueliggjør maktforholdet i samfunnet: Kvinnenes eneste kapital er hennes seksualitet. Mannen derimot har makt og innflytelse, og han er undertrykkeren.» Beviset for denne vanvittige påstanden var bl.a. at hun i sin ungdom følte seg forpliktet til å ligge med en gutt hun hadde gått på kino med.

Sirene tar ikke stilling

Mye av den samme holdninga kommer fram i Sirenes behandling av prostitusjon i nr. 7/8—1977. Riktignok har de en del interessant materiale om prostitusjon, men hele bladet går med til å *beskrive* prostitusjonen uten i det hele tatt å gå inn på årsaksforholdet, bortsett fra at det hele tiden ligger under at mannen er den egentlige skurken. Klarest kommer det fram når de konkluderer sin beskrivelse av en gjennomsnittsbruker av prostituerte med spørsmålet: I prinsippet er han kanskje alle menn?

Det er ganske betegnende at Sirene sjøl ikke engang tar stilling mot prostitusjon, folk som ønsker *linjer* i kvinnekampen må tydeligvis henvende seg til andre.

Konklusjon

Vi vil påstå at det er tull at prostitusjon alltid vil eksistere. De idealistiske forklaringsmodellene at det er henholdsvis mannen og kvinnen eller seksualdriften som er årsaka, holder ikke vann. Like så lite som kvinnens umoral er årsak til prostitusjon, like lite er det «alle menn fordi de har makt og innflytelse og ønsker å opprettholde prostitusjonen». Denne teorien om at det er mannen og ikke kapitalen som representerer maktfor-

holdet tilslører de *virkelige* maktforhold — også når det gjelder prostitusjon. Å påstå at alle kvinner er prostituerte forflater hva slags *problem* prostitusjon er — at det dreier seg om grov og nedvurderende bruk av kvinnekroppen. Vi mener derfor at det er riktig å sette søke-lyset på hvem som opprettholder prostitusjonen og hvem som tjener på den.

Hvem blir prostituerte?

La det for det første være helt klart at prostitusjon ikke er noe «yrke» som kvinner velger.

Uten tvil finnes det en del kvinner som prostituerer seg uten at de er direkte tvunget av økonomiske eller andre grunner. De er ofre for en annen tvang — den undertrykkende borgerlige moralen og ideologien. Streben etter et liv i luksus — uten å arbeide blir av borgerskapet betegnet som «mest vellykket» bl.a. gjennom kulørt ukepresse etc. Disse kvinnene utgjør et mindretall blant de prostituerte, all erfaring viser dessuten at resultatet blir stikk motsatt av forventningene for denne kategorien, etter en tid blir de trukket ned sosialt og går fort til grunne i alkohol- og stoffmisbruk som er vanlig blant prostituerte.

En undersøkelse gjort av Martinussen i 60-åra gir disse opplysningene: Av de prostituerte var 81% fra arbeider-, småbruker- og fiskerfamilier, 19% fra funksjonær- og sjølstendig næringsdrivende familier.

Den sosiale bakgrunnen deres var preget av kriminalitet, alkoholisme, tilpassingsproblemer og barnehjemsopplevst. Økonomiske problemer var i overvekt. Bare en femtedel hadde eller hadde

PROSTITUSJON

hatt et yrke. I den grad de hadde hatt det var det som ufaglært arbeidskraft som hushjelp, stuepike, kjøkkenhjelp o.l.

Det er kapitalismen som skaper slike forhold — også i dag — at kvinner blir tvunget til prostitusjon.

III Ytringsformer for prostitusjonen i dag

Gateprostitusjon

Vi vet at gateprostitusjonen omfatter jenter fra 12—16 år, narkomane som trenger penger til stoff og en stor gruppe kvinner fra 25—35 år og færre eldre kvinner.

Gateprostitusjonen foregår helt åpent, og er tilgjengelig for alle menn som kan betale for det. De som benytter seg av gateprostituerte er først og fremst menn fra småborgerskapet og arbeiderklassen.

Vi skal huske på at den borgerlige kjønnsmoralen ikke bare tillater, men direkte *oppfordrer* menn til å misbruke kvinner på denne måten. Det finnes også menn med både seksuelle problemer og sosiale vanskeligheter blant kjøperne. Vi kan sjølsagt aldri godta kjøp av kvinnekroppen uansett motiv eller årsak. En annen sak er at prostitusjon heller aldri kan *løse* noen problemer.

Prostitusjon gjennom kobling i pressa

Dette dreier seg om organisert prostitusjon og er en moderne og mer avansert form for gateprostitusjon. I denne kategorien finner vi både prostituerte som driver egen «forretning», med eller uten hallik, men også sterkere kapitalkrefter som organiserer prostitusjon gjennom så-

kalte «private klubber». Hør bare på denne annonsen fra Dagbladet i fjor vinter: «Klubben som gir resultater. Dekker alle ønsker. Bm. Adresser. Tlf. kont. Kvinner gratis. Diskresjon.» Dette er inn-

Dagbladet tjener store summer hvert år på koblerannonser.

PROSTITUSJON

fallsvinkelen til den «lukkede prostitusjonen». Kvinner med faste kunder, eller rettere, menn med faste prostituerte. Kjøperne er i hovedsak menn fra borgerskapet.

Restaurant-, bar-, nattklubb-, hotell-prostitusjon

Det var i denne kategorien «luksus-prostituerte» at Dagbladet i fjor vinter hadde sine såkalte avsløringsreportasjer som var verken mer eller mindre enn en forbrukerveiledning. Betegnelsen luksus-prostituerte passer forøvrig bedre på kjøperne enn de prostituerte sjøl. Riktignok vil enkelte kunne tjene godt i kortere eller lengre tid, men for det overveiende flertallet er det begynnelsen til nedgangen. De aller fleste prostituerte kan ikke holde det gående mange år før alkoholismen, narkotikamisbruk og sosiale problemer kveler alle drømmer om et liv i luksus.

At det i det store og hele er kundene og ikke de prostituerte sjøl som står for luksumen kommer klart til uttrykk ved å se nærmere på de typiske koblingsstedene for denne prostitusjonen. Vi vil påstå at det ikke først og fremst er folk fra arbeiderklassen som er faste kunder på Tellefanten, Regnbuen, Frascati, Tre Kokker, Bristol og SAS-hotellet. Derimot er det nærliggende at det er ulike typer «forretningsmenn» og velbeslattede borgere som benytter seg av dette.

Organisert prostitusjon, «callgirls» eid av kontaktpersoner

Det blir en viktig oppgave i tida som kommer å grave fram mer avsløringer om denne formen for prostitusjon som vi har

for lite kunnskaper om, men som vi vet eksisterer i stort omfang. Det er sterke kapitalinteresser bak, og vi kan regne med at kundekretsen omfatter viktige deler av det «respektable» borgerskapet og diplomatiske kretser. Avsløringer i andre land som f.eks. Sverige og England gir klare pekepinner om det.

I det svenske tidsskriftet «Pockettidningen R» nr 4—1977 står det fram en representant for svensk eksportindustri som hevder at alle firmaer i en viss størrelsesorden må ha sin egen stall på fire—fem jenter som de må stille til disposisjon for sine utenlandske kunder. Disse kundene kunne ofte være representanter for regjeringer og statlige foretag. Disse forventer at det stilles jenter til disposisjon for dem, det er rett og slett en del av forretningen. «Når disse ministrene og generalene kom hit, lurte de på hvor vi hadde 'jentene'. Den servicen var de vant til. Om vi ikke fikk det begynte de å snakke om våre konkurrenter i Tyskland, for de hadde kjempefine jenter. Hva gjør man da?» At dette ikke bare var aktuelt for hans firma kom fram i spørsmålet hva han gjorde når han trengte nye «jentekontakter»: Man kunne jo ringe til direktørene eller salgssjefene i andre selskaper. Til LM Ericsson kunne jeg ringe og til ASEA ...»

Som sagt, liknende ting forekommer sikkert og visst i Norge, det er bl.a. kvinnebevegelsens oppgave å avsløre dette. Et lite gløtt inn i denne verden ga ukebladet Vi menn oss i fjor. De kunne fortelle oss om en «advokat» i en vestkantvilla som driver koblervirksomhet. Han og andre i samme «bransjen» selger ikke til hvem som helst. Kjøperne er rikfolk, diplomater og forretningsmenn i store

PROSTITUSJON

internasjonale selskaper, NATO-offiserer etc.

«Olje»-prostitusjon i Stavanger

Ifølge Express nr. 2/78 har et av oljeselskapene i Stavanger ansatt en egen call-girl-ring som skal «betjene» toppfolkene i selskapet og forretningsforbindelser. I Stavanger har det forøvrig dukket opp en omfattende prostitusjon i kjølvannet av olje-boomen. Under de to oljemessene som har vært arrangert ble det fraktet inn jenter fra hele Skandinavia. Daglig foregår det en storstilt kobling på de største hotellene, KNA-hotellet, Esso Motor-hotell og Atlantic. Mellom 1 000 og 15 00 kroner blir i gjennomsnitt betalt pr. samleie.

Moderne bordeller, sex-klubber etc.

De nye klubbene som dukket opp for noen år siden kan ikke karakteriseres som annet enn bordeller. De ble stengt, men virksomheten fortsetter i andre former. Halv-private klubber, massasjeinstitutter etc. De har mer eller mindre lukket kundekrets, med et pengesterkt borgerskap som viktigste kjøpere. I forbindelse med etterforskningen mot klubbene som nå er stengt kom det fram at de hadde både stortingsrepresentanter og annet kjent-folk som kunder, men navnene deres ble av diskresjonshensyn ikke offentliggjort. Det er selvsagt ikke å undres over at borgerskapet på denne måten i størst mulig grad forsøker å skjule sin dobbelt-moral.

Hvem tjener på prostitusjon?

Utvilsomt kan enkelte kvinner for et visst tidsrom skaffe seg store inntekter ved å prostituere seg. Men for de aller fleste er dette svært midlertidig, gatetrafikken er som regel starten på veien nedover til narkotika, alkoholisme og sosial undergang. Miljøet er såvidt «tøfft» at de fleste er avhengige av halliker.

De største hallikene går fri

Av og til kan vi lese om folk som blir dømt for hallikvirksomhet. Det er så å si uten unntak forbrytere som har en eller to jenter som de utnytter. De virkelige storprofitørene, advokattypen med call-girl-ringer, de store hotell- og restaurant-eierne som har prostitusjonen som en viktig inntektskilde blir så å si uten unntak aldri tatt, selv om både politi og andre myndigheter kjenner utmerket godt til den ulovlige virksomheten.

Monopolene høster profitten

Et eksempel fra Sverige: Sheraton-hotellet i Stockholm er en del av en stor kjede med hoteller over hele verden, eid av ITT. Denne kjeden er kjent for å basere mye av sin virksomhet på prostitusjon. Bak står en omfattende organisasjon som tar 20% av inntektene på salget av kvinnekroppen. Hvis vi ser nærmere på selve konstruksjonen av hotellet er det meget tydelig at de legger opp til storstilt koblervirksomhet. Baren er nemlig plassert i toppetasjen langt over resepsjonen som gjør det umulig å kontrollere hvem som kommer og går, likeledes er det lett adgang fra baren til rommene. Etter at

PROSTITUSJON

dette ble avslørt og bl.a. svensk TV hadde rullet opp virksomheten, ble en fra hotell-ledelsen intervjuet og bedyret at nå skulle det bli slutt på trafikken. Man viste til at det var ansatt en spesiell dørvakt for å holde «de der» borte. Det ble så vist et bilde av døråpningen, og der sto ingen ringere enn «Erik», kjent fra Stockholms underverden som han som bor sammen med den såkalte «bordellmammaen», organisatoren av Sveriges største call-girl-ring. Enten er hotell-ledelsen en samling idioter eller så var dette en regelrett TV-reklame: «Kom igjen gubber, vi fortsetter som før.»⁹ Prostituerte som Røde Fane snakket med i Stockholm kunne forøvrig fortelle at etter dette måtte de prostituerte som ville fortsette virksomheten sin på Sheraton betale 100 kroner i «inngangspenger» til «dørvakten».

Personalet presses til prostitusjon

En annen side ved Sheratons virksomhet belyses ved følgende eksempel: Ei kommunistjente vi snakket med i USA tok jobb på et Sheraton-hotell. Etter fjorten dager ble hun kontaktet av en ansatt med ledende stilling. Hun ble tilbudt 6-dobbelt lønn hvis hun ville stille seg til disposisjon for gjestene. Da hun sa nei til dette fikk hun sparken ei uke etter.

Det er derfor helt opplagt at det er den internasjonale monopolkapitalen som er den virkelige storprofitøren på prostitusjon — hvilket tilbud de har på dette området er et viktig moment i konkurranseforholdet dem imellom. En stor del av deres virksomhet går ut på å arrangere konferanser etc. for ulike typer av selskaper, forretningsfolk osv. Spesielt de store bi-

Sheraton-hotellet i Stockholm er et velkjent senter for kobling og prostitusjon.

PROSTITUSJON

Imonopolene har blitt kjent for å legge konferanser etc. til Bangkok i Thailand, som tidligere er blitt nevnt som eksempel på prostitusjonens metropol nr. 1. Her slåss de store hotellkjedene om å presentere den mest attraktive stallet til disposisjon for en billig penge. Som en representant for et av selskapene uttrykte det: «Det var et japansk bilfirma som begynte med dette, siden måtte vi følge etter for å stille opp i kampen om kundene.»

Hva med Oslo?

Som sagt er dette et velkjent internasjonalt fenomen, mange steder prøver de ikke engang å skjule det. En politimann i Stockholm har sagt rett ut at de er klar over at det forekommer «finere» prosti-

tusjon på alle de store hotellene — på Strand, Grand, Sheraton, Amaratén. Selv om Oslo på mange måter er en «småby» også på dette området, er vel SAS-hotellet det beste eksemplet på foretak med forgreininger til internasjonal monopolkapital. Det drives av Western International som eier 40% av aksjene — SAS 60%. Western er en kjede som på linje med Sheraton er blitt kjent for å bruke prostituerte som lokkeagn ved hotellene, og rett og slett ført dem opp på lønningslistene med fingerte stillinger etc. Det er derfor ikke til å undres over at baren på SAS-hotellet nettopp er et av de stedene som har blitt omtalt i Dagblad-reportasjer som velkjente koblingssteder for prostituerte som er omtalt tidligere i artikkelen.

Fagerborg hotell er et kjent senter for prostitusjon i Oslo. Våren 1977 gjennomførte en del kvinneaktivister en aksjon mot «bordellen».

PROSTITUSJON

Mindre hoteller og hospitser som bordeller

Som sagt, den internasjonale monopolkapitalen er de viktigste profitørene på prostitusjon. Vi har nevnt andre deler av borgerskapet, eierne av store restauranter, sex-klubber osv. Også eierne av mindre luksuriøse hoteller og hospitser hover inn ikke ubetydelige summer på den rene gateprostitusjonen av den mindre luksuriøse typen.

Fagerborg hotell er et velkjent eksempel på et hotell som tjener gode penger på denne virksomheten. Hotellet har 22 rom og 38 senger. Prostituerte opplyser at stedet er fullt belagt hele kvelden, ½ time leie av et rom koster 50 kr. De prostituerede må ofte stå i kø i trappa med «kunden» for å vente på ledige rom.

Det er derfor rimelig å anslå en brutto omsetning på over 1,5 millioner kroner i året. Myndighetene og politiet kjenner sjølsagt til virksomheten, ingen gjør noe med det.

Hvorfor reagerer ikke politiet?

Et spørsmål som naturlig reiser seg er; hvorfor gjør ikke politiet noe med alt dette. Prostitusjonen, hallikvirksomheten, koblingen, det finnes jo lover mot det, hvorfor griper ikke myndighetene inn?

Riktignok blir det laveste sjiktet av de gateprostituerte huket, vel er det slik at en og annen klubb som for åpent og iøyenfallende «går over streken» blir stengt. Men hva med den virkelige storprostitusjonen med restaurant- og hotellkapitalen i ryggen, «advokatene» med call-girlringer osv. Myndighetene vet jo om SAS,

Tellefanten, Regnbuen, Fagerborg hotell, hva hindrer dem?

Svaret er enkelt: Som vi har vist med flere eksempler er salget av kvinnekroppen en så omfattende industri og utgjør en så viktig del av borgerskapets jakt på profitt at de aldri ville ramme denne virksomheten med full tyngde med sitt eget voldsapparat.

En annen sak er at det finnes flere eksempler på at politimenn sjøl misbruker prostituerte. Det har vært tilfeller der de har misbrukt stillinga si til å presse prostituerte til seksuelle ytelser mot å «beskytte» dem mot arrestasjon o.l.

Det ligger i monogamiets karakter av å være monogami for kvinnen, men ikke for mannen, at prostitusjonen vil eksistere på tross av lover, voldsapparat og borgerskapets «moraliske fordømmelse».

Imperialisme er råtnende kapitalisme

Marx viser i Kapitalen bind I at krisene i kapitalismen — som fører til nød og elendighet for det arbeidende folket, med nødvendighet øker tallet på kvinner som må prostituere seg.

Vi vet at kapitalismen i imperialismens epoke betyr den grelleste og mest desperate form for kvinneundertrykking — og prostitusjon. Dette kommer klart til uttrykk ved USA-imperialismens herjinger i Indokina. Eksemplet Thailand som vi allerede har nevnt er et direkte resultat av det. Bangkok var et yndet permisjonssted for amerikanske soldater, dermed oppstod det en hel industri av prostitusjon og rått amerikansk underholdningsindustri som kunne skape sirkulasjon i perm-dollarne til USA-imperialismens solda-

PROSTITUSJON

ter. Arbeiderne og fattigbøndenes koner og døtre ble ofte stilt overfor valget mellom å selge seg eller la familien sulte.

I Saigon var situasjonen den samme. Krigføringen tvang hundretusener inn til hovedstaden der arbeidsløshet og fattigdom var det eneste som venta dem. Prostitusjon var ofte den eneste veien bort fra sultedøden. Ved krigens slutt i 1975 var det over ½ million prostituerte bare i Saigon.

Dette setter forøvrig Grünfeldts «teori» i sitt rette lys. Han hevder: «Hva skulle vi gjort i krig med store soldat-styrker samlet uten at en hadde prostituerte?»¹⁰⁾ For folk som ønsker å bekjempe kvinneundertrykking vil man kunne *forklare* denne ekstreme prostitusjonen og kvinneundertrykkinga og finne årsakene i imperialismen og utbyttinga. Grünfeldt derimot trenger slett ikke bli indignert, for han er det lovmessig at store mengder prostitusjon vil oppstå under slike forhold på grunn av «mannens natur». Ved siden av at dette aksepterer et reaksjonært kvinnesyn som en naturlov, og ikke som produkt av et samfunn som skaper en bestemt ideologi, er det hele også et gedigent forsvar for prostitusjonen.

I kjølvannet av USA-imperialismens herjanger i Vietnam vokste det fram en enorm prostitusjon. På slutten av 1975 var det en halv million prostituerte bare i Saigon der dette bildet er tatt.

IV Bare sosialismen kan avskaffe prostitusjon

Ettersom grunnlaget for prostitusjonen og all annen kvinneundertrykking ligger i de samfunnsmessige forholdene og klas-sesamfunnet, er det bare en sosialistisk

revolusjon som kan avskaffe utbyttinga og dermed de viktigste årsakene til at kvinner tvinges til å prostituere seg. Historiske eksempler bl.a. fra Kina viser og-

PROSTITUSJON

så dette. Det at et samfunn i løpet av forholdsvis kort tid er i stand til å utrydde en omfattende prostitusjon burde være et viktig argument mot allverdens teorier som forsvarer prostitusjon som noe naturgitt og evigvarende fenomen.

150 000 prostituerte i Shanghai 1920

I 1920 var det henholdsvis 50 000 registrerte og 100 000 ikke registrerte prostituerte bare i Shanghai. Mange av dem var kvinner fra landet som var blitt kjøpt opp som barn og sendt til bordeller der de ble misbrukt og mishandlet resten av livet. Slike forhold eksisterte i masseomfang over hele Kina fram til frigjøringa.

Få uker etter at frigjøringsstyrkene hadde tatt makta under ledelse av Kinas Kommunistiske Parti i 1949 var de fleste bordeller stengt. De fleste ble stengt som et resultat av direkte aksjoner fra massene som så på prostitusjonen som skadelig og kvinnefiendtlig. De få gjenværende bordellene ble stengt etter ordre fra regjeringa i 1951, da prostitusjon ble erklært ulovlig.

Prostituerte omskoleres.

Her er noen data hentet fra en artikkel skrevet av Liang Yun Mei i 1950 om omskolering av prostituerte i Peking: I løpet av en kveld ble 237 bordeller lukket og 1290 prostituerte ble befridd fra et nedverdiggende liv, kvinnes alder varierte fra 13 — 53 år. De prostituerte ble tatt med til «Kvinnenes produksjons- og utdanningsinstitutt». Det var en institusjon oppretta spesielt for å løse oppgaven med

å omskolere disse kvinnene til nyttige samfunnsmedlemmer med sjølrespekt.

Mange av de prostituerte var engstelige i begynnelsen, de var bare vant til å møte overgrep fra offentlige myndigheter, mange var under innflytelse av antikommunistisk propaganda. Dette ble fullstendig borte etterhvert som de fikk yrkesopplæring og rett til å delta i det politiske livet. Etterhvert kunne kvinnene dra ut i samfunnet, tilbake til sine familier eller starte et nytt liv for seg sejel. Dette skjedde over hele Kina. En tidligere prostituert skreiv da hun reiste fra institusjonen: «Folk i ulike samfunn får ulike skjebner. Det gamle samfunnet gjorde folk til djeveler. Det nye samfunnet gjør djeveler til folk».¹¹⁾

Sosialismen skaper grunnlaget for kvinnefrigjøring. Det hadde nytta lite med slike rehabiliteringssentra dersom det var det eneste som skjedde i Kina etter frigjøringa.

For det første kasta det kinesiske folket under ledelse av Kinas Kommunistiske Parti (KKP) ut imperialismen og la grunnlaget for det sosialistiske Kina under proletariats diktatur.

De gjorde slutt på en klasses utbytting av en annen ved å ta makta fra borgerskapet. De kunne bygge et samfunn der målet med produksjonen bygget på menneskets behov — ikke på profit.

Dermed forsvant nøden, fattigdommen og sulten — den første betingelsen for oppheving av kvinneundertrykkinga.

Alle mennesker, også kvinnene, er nødvendige i den samfunnsmessige produksjonen for å bygge sosialismen. Arbeid er en rett og plikt som alle har. Barneomsorgen er ikke lenger en privat sak, men en samfunnsmessig oppgave. Dag-

PROSTITUSJON

Kvinnen spiller en viktig rolle i den samfunnsmessige produksjonen under sosialismen — grunnlaget blir lagt for full kvinnefrigjøring slik det nå blir virkeliggjort i Kina der dette bildet er tatt.

hjem, vaskerier, kantiner osv. reduserer husarbeidet til et minimum. Kvinner får virkelig rett til arbeid og har statsmakta, lovverket etc. i ryggen i kampen mot kvinneundertrykkinga. Fortsatt er det nødvendig å slåss mot levninger av det gamle samfunnets ideologi og rester av kvinneundertrykkinga.

Kontrarevolusjonen gjeninnfører prostitusjon

Kontrarevolusjonen i de tidligere sosialistiske land og folkedemokratiene i Øst-Europa har medført at prostitusjonen har gjenoppstått.

Riktignok er det slik at mange oppportunister bruker dette som et argument for

teorien om prostitusjon som noe naturlig som eksisterer i alle samfunn, også i «sosialistiske» land. De moderne revisjonistene har her et spesielt stort ansvar bl.a. fordi de sjøl aktivt bidrar til å viske ut skillet mellom sosialisme og kapitalisme ved å omtale de fascistiske regimene i Øst-Europa som «sosialistiske». Den ledende SVeren Torild Skard bruker eksempler på kvinneundertrykking i Polen for å forsvare feministiske standpunkter som at dette er uttrykk for at «mannens holdninger» henger igjen. Vi gir Torild Skard ordet: «...Enda klarere fikk vi demonstrert hvordan tradisjonelle holdninger til kvinner henger igjen da vi gikk ut en kveld. Vi ble tatt med på restaurant med underholdning. Dette viste seg blant annet å være strip-tease. Vi reagerte mot

PROSTITUSJON

dette, men våre mannlige polske ledsagere forstår ikke hva vi mener, kvinnediskriminering? Det er da en nydelig kvinne og de tsjekkiske kvinnene er kjent for å være de aller lekreste. Vi undres om polakkene heller ikke syntes prostitusjon er kvinnediskriminering? Mennene trekker på skulderne. Prostitusjon finnes i alle land, også i Polen. Det er ikke noe å gjøre med det.»¹²⁾

Det er sjølsagt ikke noe oppsiktsvekkende i at det nye borgerskapet i Øst-Europa har en slik holdning til prostitusjon og kvinneundertrykking. Det er et like viktig grunnlag for deres jakt på maksimalprofitt som for deres kolleger i vesten. De ser på og bruker arbeidskraft og kvinnekroppen som vare.

Det som egentlig er mest oppsiktsvekkende med Torild Skards uttalelse er at hun dermed blir eksempel på en revisjonist som tar avstand fra virksomheten. Det som nemlig er hovedtendensen er at representanter fra revisjonistpartier sjøl benytter seg med stor vellyst av prostituerte som blir stilt til disposisjon for dem på de legendariske degenererte delgasjonsreisene.

Revisjonismen ved makta er borgerskapet ved makta, det er det svaret vi må gi når folk med undring oppdager prostitusjon og kvinneundertrykking i land som kaller seg «sosialistiske».

Hvem skal kampen rettes mot?

Som vi allerede har prøvd å påvise vil prostitusjon fortsette så lenge det fins kapitalisme og utbytting. Det betyr ikke at vi skal unnlate å ta kampen opp mot denne ekstreme form for salg av kvinne-

Torild Skard likte ikke å finne prostitusjon i det «sosialistiske» Polen. Hun brukte det for å underbygge feministiske teorier. Vi sier: Revisjonismen ved makta er borgerskapet ved makta.

kropp og all annen form for kvinneundertrykking allerede i dag. Som i alle andre kampsaker må vi stille det grunnleggende spørsmålet. Hvem er venn og hvem er fiende?

De prostituerte er undertrykt

Det er viktig å se de prostituerte sjøl

PROSTITUSJON

først og fremst som offer for systemet og støtte dem som en undertrykt gruppe selv om de «frivillig» har startet i en virksomhet som vi tar sterk avstand fra. Det er samfunnet og ofte en håpløs sosial situasjon som har tvunget dem til å selge seg. Det er derfor sjølsagt ikke noen løsning å kriminalisere dem, kaste dem i fengsel osv. Tvertimot må det være riktig å støtte dem når de blir utsatt for politivold og trakassering, samtidig som det sjølsagt må være riktig å hjelpe dem bort fra prostitusjonen med rett til sosialhjelp osv.

Hallik- og kobler- virksomhet må straffes

Vi har i dag forbud mot kobleri og hallikvirksomhet. Lite blir gjort for å slå ned på de som virkelig høster store profitter på denne skitne virksomheten. Vi må kreve utviding og skjerping av dette lovforbudet. Samtidig skal vi ha klart for oss at det bare er styrkeforholdet i kampen som avgjør hvorvidt det eksisterende lovverket virkelig blir brukt mot porofitørene i den kvinneundertrykkende industrien i porno- og prostitusjonsbransjen. Det er gitt ut fra rettsvesenets rolle som en del av borgerskapets statsapparat.

Hva med brukerne?

Når det gjelder brukerne av prostituerte er det litt mer komplisert. Opplagt finnes det arbeidsfolk som sjøl er undertrykt og utbytta som misbruker prostituerte og som har et reaksjonært kvinnesyn. Vi veit at deres ideologi har sine røtter i klasseundertrykkinga og denne ideologien må bekjempes. Bruken av prostituerte er en ekstrem form for kvinneundertrykking

som må bekjempes, uansett hvem brukerne er.

Hovedslaget må sjølsagt føres mot borgerskapet og de som profitterer på det, men hvilke metoder som skal brukes, hva slags kampformer, taktikk osv., som er mest egnet politisk, blir viktig å diskutere i tida som kommer.

Kan prostitusjon «hjelpe noen»?

Fra ulikt hold er det blitt hevdet at folk med ulike former for handicap får løst sine seksuelle problemer og behov ved hjelp av prostitusjon: Sexologer som Grünfeldt bruker dette som argument til forsvar for prostitusjon, og sjølsagt til forsvar av de som på dette grunnlaget bruker prostituerte. For det første er disse påstandene nok et eksempel på det tvilsomme kvinnesynet til disse «teoretikerne». Når de henviser til «folk» som ved hjelp av prostitusjon «løser problemer», er det sjølsagt *menn* de mener. De forsvarer kort og godt at menn kjøper seksuell ytelse mot betaling. Dermed gjør de mannens seksualitet til noe spesielt som krever slike «nødløsninger». Selv om seksualdriften opplagt er grunnleggende hos menneskene så betyr ikke det at et regelmessig seksualliv er et forutsetning for å kunne leve et fullverdig liv. Det at seksualitet og spesielt for mannens del blir framstilt som noe så mekanisk at det krever et stk. samleie med jevne mellomrom er først og fremst et resultat av det seksualpresset som borgerskapet daglig innpoder i alle. De tjener millioner på dette gjennom den innbringende porno-, ukeblad- og reklameindustrien. Dessuten vil sjølsagt ikke 10 minutters betalt sam-

PROSTITUSJON

leie i en bil, et portrom eller hotellværelse løse problemer for noen.

En annen sak er at folk med ulike handicap som ofte er henvist til institusjonsliv, på alle måter er en undertrykt gruppe også når det gjelder retten til privatliv og muligheten for å leve et normalt seksualliv. Det er en viktig klassekampsak å bedre de sosiale og materielle forholdene til slike undertrykte grupper. *Det* vil kanskje kunne bedre deres livssituasjon. Å avspise slike grupper med «retten» til en prostituert i ny og ne viser hvilket menneskefiendtlig syn «sexologer» har på både folk med handicap og seksualitet i sin alminnelighet.

Prostitusjon kan aldri forsvares

Derfor må det være klinkende klart at uansett med hvilket motiv og bakgrunn folk har for å oppsøke prostituerte så kan det ikke forsvares. Det er og blir kvinne-

forakt og kjøp av kvinnekropp og det vil alltid bli det.

Borgerskapet vil aldri kunne argumentere seg bort fra hverken sin kvinnefiendtlige ideologi eller bruken av prostituerte. Det er en lovmessig funksjon av deres stilling som utbytterklasse. Det ville være like absurd som å tro at de kunne «overtales» til slutte å rane til seg merverdi fra arbeiderklassen. Klassekamp er det eneste språket de forstår. I forhold til prostitusjon må det bli å avsløre deres dobbeltmoral, avsløre deres salg av kvinnekropp og profittjakt. Pornomafiar må fram i lyset, call-girl ringer, bordeller og sex-klubber må avsløres. Militante aksjoner som den vi så i Skien viser vei i så måte. Denne kampen må bli en del av klassekampen forøvrig. Først etter en sosialistisk revolusjon kan grunnlaget bli lagt for å avskaffe all kvinneundertrykking, prostitusjonen inkludert.

L.O.

Noter

1. Engels: Familien, privateiendommen og statens opprinnelse, s. 61, Elan bok, Ny Dag, 1970.
2. Engels: Familien, privateiendommen og statens opprinnelse s. 66, Elan bok, Ny Dag, 1970.
3. Bebel: Kvinnan och socialismen, s. 85 Tidens Förlag, Stockholm.
4. «Produksjonen av merverdi er produksjonens direkte hensikt og bestemmende motiv» K. Marx. (Kapitalen, bind 3, kap. 51)
5. Engels: Familien, privateiendommen og statens opprinnelse, s. 70, Elan bok, Ny Dag, 1970.
6. Bebel: Kvinnan och socialismen, s. 201, Tidens Förlag, Stockholm.
7. Dagbladet 22/1-1977.
8. Bebel: Kvinnan och socialismen, s. 202, Tidens Förlag, Stockholm.
9. Pocket-tidningen R, nr. 4/77 s. 71.
10. Sirene 7/8 — 1977.
11. J.S. Horn: «Fei vekk alle skadedyr», s. 148, Forlaget Oktober 1973.
12. Sirene nr. 1 -1975.

Christian Kroghs roman

ALBERTINE

inndratt av Høyesterett:

Avslørte prostitusjonen og borgerskapets dobbeltmoral

Vi bringer her en omtale av Christian Kroghs roman «Albertine». Boka avslørte forholdene rundt den offentlige prostitusjonen i hovedstaden før århundreskiftet. Boka blei inndratt og Krogh dømt i Høyesterett. Det het seg at det var for å beskytte «dyd og sedelighet», mye tyder på at det var for å hindre en sylskarp avsløring av borgerskapets egen dobbeltmoral.

ALBERTINE

Høsten 1887 blei forfatteren Christian Krohg dømt i Høyesterett. En bot på 100 kroner stadfestet og godkjente justisministerens inndragelse av boka «Albertine» og den påfølgende dommen i byretten. Den 19. oktober 1887 trykte «Verdens Gang» utdrag av de forbudte delene av boka og Christian Krohgs forsvarstale — avisa blei inndratt.

Bok forbudt, aviser sensurert og inndratt på tross av at Grunnloven garanterte ytrings- og trykkefriheten på samme måten som den formelt gjør det i dag, hvordan kunne det skje? Begrunnelsen var at boka brøt lover og normer for dyd og sedelighet. Redaktør Thommesen var antagelig nærmere sannheten da han skrev i Verdens Gang at boka ikke var beslaglagt «for å beskytte dyd og sedelighet, men for å beskytte udydige og usedlige embetsmenn». — «Det er aldri skrevet en renere bok».

«Albertine» var et kraftig og rammen- de angrep på den offisielle prostitusjonen, med bakgrunn i forholda i hovedstaden. Christian Krohg skildret virkeligheten slik han visste at den var. I forsvarstalen sin i Høyesterett sa han bl.a.:

«Enden paa det Hele — det, som jeg havde seet dernede i Vika. Saa stærkt havde de grebet mig, disse tre Begivenheder i Albertines Liv, saa meget havde de git mig at tænke paa, at hele mit Livssyn var blet et andet og jeg selv en anden.

Og — saa skulde jeg ikke faa Lov til at si til de andre —: Se her hvad jeg har set! og lægge det frem for dem slig, som jeg havde set det — for derved ogsaa at faa dem til at tænke paa alt det, jeg var kommet til at tænke paa, saa at ogsaa de kunde komme til at faa et andet Livssyn, og derved ogsaa komme til at bli andre Mennesker, end de var.

Kristiania rett før århundreskiftet slik maleren Fredrik Collett har gjengitt det i bildet fra «Lillevet».

ALBERTINE

Det, som havde grebet mig mest af alt, hvad jeg har set, det skulde jeg ikke ha Lov til at fortælle om til andre, det skulde jeg ikke faa Lov til at skrike ud, saa de kunde høre det allesammen.

Hvad betyr de da, højestærværdige Herrer — de Ord i Grundlovens § 100:

Trykkefrihed bør finde Sted?

Krohg oppfattet med rette tiltalen og dommen som et angrep på ytringsfriheten, på retten til å skildre virkeligheten selv når den er pinlig og ubehagelig for borgerskapet. At han ikke var alene om å oppfatte det slik, viste reaksjonen på dommen. 4000 mennesker deltok i en protestdemonstrasjon. I Arbeidersamfundet i Oslo deltok over 2000 på et møte der deler av romanen blei lest opp.

Dette hadde sin virkning — året etter blei den offentlige prostitusjonen avskaffet. Romanen «Albertine» blei imidlertid ikke frigitt, formelt er den såvidt vi vet fortsatt ikke det, sjøl om den er blitt trykt opp i nye opplag.

Boka avslører borgerskapets dobbeltmoral

Hva er så innholdet i boka, og hvordan kunne den vekke slik bestyrtelse?

«Albertine» er skildringen av en blufferdig og sky jente som blir prostituert. Boka skildrer både de ytre forholdene, den rene nøden, og borgerskapets ideologi og dobbeltmoral. Disse forholdene vekselvis tvinger og lokker den unge jenta inn på en levevei som den eldre søsteren har gått før. Albertine blir sugd inn i det samme mønsteret på tross av at hun har betraktet søsterens liv på nært hold og har følt en intens frykt og avsky for det hun har sett.

Med sitt attraktive utseende er hun et

yndet objekt for byens fine herrer. Gjennom samtaler dem imellom avslører Krohg deres råtne kvinnesyn og dekadente livsførsel. De lokker med god mat, drikke og gaver, forfører «gatepiker» og ser ned i bakken når de neste dag møter dem på Karl Johan, da sammen med sine respektable forloveder på aftenpromenade.

Albertine går på byen med «lettsinne» venninner. Hun blir lokket bort fra nøden og fattigdommen, sin brutale far og dødsdømte tæringsbefengte bror. Det søte liv, de elegante herrere virker forlokkende...

Forført av politimann

Det som blir vendepunktet for Albertines liv blir ironisk nok et møte med lovens og moralens vokter, en politifullmektig Winther som under dekke av innkalling til forhør drikker henne full og forfører/voldtar henne. Foranledningen er at Winther er «bekymret» for hennes utvikling. Han vifter med den moralske pekefingeren med den ene handa og tar hennes uskyld med den andre. Slik blir han en levende anskueliggjører av borgerskapets dobbeltmoral. Det er derfor heller ikke tilfeldig at nettopp de realistiske skildringene rundt dette blir for mye for de «moraliske» paragraftolkerne i Høyesterett:

«Drikk — drikk sherry — skål — drikk, sier jeg — du ser dårlig ut. Det er best du går inn og hviler deg litt på sengen der inne.» Og han pekte med en vending av hodet mot portierene. Det var mørkt med et rødlig skjær bak dem.

Hun reiste seg langsomt. —

ALBERTINE

Gud, så trett hun var — og rar i hodet. — Hun ble forundret over å høre seg selv si da hun sto på terskelen:

«Ja, men jeg tar ikke av meg klærne.»

«Jo!» svarte han uten å se opp — «det er det beste at du tar av deg klærne. — Ja det er det beste.»

Etter denne introduksjonen følger de delene som ble forbudt:

«Hva var det, hva var det, hvor var hun? Hun følte en knugende vekt på brystet så hun var nær ved å kveles. Det var noe som gjorde forferdelig vondt. Et skrik — det var hennes, og lysvåken og edru og angst til døden forsto hun med en gang alt, og klorte og slo og krafset og skrek. —

«Hysch, hold kjeft,» sa en forpustet stemme like i hennes øre — det ble en lang kamp som for livet, men to armer av jern holdt henne fast, og hun lukket øynene.

Om en stund trengte et flakken-de skinn inn under øyelokkene. En fyrstikk ble tent, og hun så Wint-her stå foran den store vaske-vannsbollen med stearinlys ved si-den av seg. — Hodet med den svarte, kortklipte nakken var bøyet forover, og nedenfor den gulgrå jegerskjorten stakk de to stygge, lodne, hjulbente benene. — Gud, hvor hun hatet ham!»

Albertine lærer mye av dette. Hennes uvitenhet og frykt om seksuelle spørsmål

blir erstatta av en kynisk erkjennelse av at kjønnets hennes kan brukes til å oppnå materielle fordeler. Frykten for politiet som gjorde forføringen mulig, blir forvandla til forakt. Dette blir ytterligere forsterka når den samme Winther noe senere innkaller henne til nytt forhør og tvangsundersøkelser av leger, han «kjenner» henne ikke lenger!

«De er, om jeg så måtte uttrykke meg, inne på en meget farlig vei — en ung pike som ikke lever skikkelig, bringer en forferdelig ulykke over seg selv og over sin familie. — Hvorfor svarer De ikke? — Ler De? De vil nok snart få noe å le av! — Jeg tenker det er best De kommer inn til lægen. — Hva sier De om det?»

Hun var blek og lo. Hun hørte nok han talte om lægen, men — ville han late som han aldri hadde sett henne før — *han*? Hun syntes hun så ham stå foran vaskevannsbollen igjen. —

Han bet seg i leben.

«Jeg hadde tenkt å la Dem gå gjennom denne døren,» han pekte på en dør til venstre, «så var det ingen som så Dem.»

Hun lo høyt. «Er vi blitt Dis nå da, Emil?»

Han gikk fort hen og rev døren opp.

«Fredriksen!»

Konstabelen kom inn.

«Før henne inn til lægen!»

Albertine lo. «Du Emil, du har glemt en nattskjorte og et par tøfler hos meg — vil du ikke komme og hente dem?»

ALBERTINE

Christian Krohg har i denne tegninga fra Bankplassen skildret en del av miljøet som går igjen i «Albertine».

«Ta Dem i akt, De,» sa han koldt. «Holder De på lenger på denne måten å snakke på her, så går det Dem enda verre.»

Den forsmedelige legeundersøkelsen blir et nytt vendepunkt for Albertine, også denne passusen ble for mye for Høyesterett:

«Nå,» skrek den brutale stemmen, denne gang like ved henne, og det stampet igjen i gulvet — «blir det til noe? eller skal jeg ...»

Og grepet av redsel følte hun de skjelvende knær rent mekanisk gå fra hverandre, det svartnet for øynene og hun trodde hun skulle besvime.

Så plutselig følte hun instrumentet mot sitt blottede legeme,

og hun skvatt til, men ble så liggende der i dyp redsel uten å tore røre en muskel og med en rent unaturlig klar bevissthet.

... Du store Gud — hun lå her altså virkelig nå, det var henne, henne selv som lå her i denne forsmedelige stolen med klærne oppover brystet, og han, den unge herren med knebelsbarter og lorgnetten som hun kjente fra musikken, han sto virkelig der foran henne og undersøkte henne med sprinkelhornet — utenkelig som det var, var det dog sant — og enda var hun ikke død av skam ...»

Denne opplevelsen stålsatte henne, når hun kunne overleve dette kunne hun klare alt — hun bestemmer seg for å bli prostituert:

ALBERTINE

«... Nei, men det var jo heller ikke noe på ferde for ham. Når han var ferdig med *henne*, skulle han jo undersøke den neste, en av de andre der ute, og så en til, en efter en, alle sammen. Og i morgen likedan og i går — og hun husket plutselig på hvor slitt det var, dette brune lærbetrekket — her hadde Oline ligget og alle hennes venninner fra den tiden — og her hadde jo Jossa ligget og Valeria — alle sammen de hun kjente, så hadde de jo måttet opp i denne stolen — og nå hun osså. Og i grunnen var det jo ikke så farlig heller — nå var hun jo ganske rolig — det var skrekken som var det verste — pytt sann!

Oline hadde så menn rett — hun hadde vært dum. Tenke seg alt det sludder hun hadde sittet og tenkt på hjemme ved vinduet foran maskinen! Stygt! stygt! stygt! — det var i grunnen alt hun hadde tenkt — hadde aldri våget å tenke seg det slik som det var, det stygge! Når alt kom til alt, så var det bare sludder med dette stygge —»

Den tredje og siste delen av boka som Høyesterett krevde fjernet viser Albertine to år senere — på bønn av samfunnet, innlosjert i horestrøket i Vika, foraktet av de samme borgere som hadde plystret etter henne på Karl Johan et par år tidligere:

«Pikene i de omkringliggende husene kom ut på gaten og lo av henne.

«Men er du reint gælen da, Al-

bertine,» sa en av dem, «eller å er det som går av deg?»

«Død og pine,» hvisket Helgesen til de andre, «det er jo Albertine! Nei, det er for vemmelig. — Kom, la oss gå!»

«Å, jeg er så kåt, jente, så du veit d'ikke,» svarte Albertine og vendte seg igjen mot de unge herrene.

«Kom inn til meg, gutter!» ropte hun igjen. «Kom inn til meg! — én for én ... alle sammen ... Dere skal ikke betale ... kom — !»

«Men ingen av dem fikk lyst. Hun så briljant ut der hun sto oppe på trappen, midt i døråpningen, i lampelyset som strømmet ut igjennom den åpne døren; men ingen av dem fikk lyst på henne — de gikk videre.

Og som de skled på sneen ned av den bratte bakken forbi dueslaget til Mellemgaten, hørte de henne jamre seg for de andre jentene deroppe:

«Jøsses! Jøsses!» skrek hun, «skal jeg da være hore og enda ikke ...? Jøsses! Jøsses! ...»

Så var de om hjørnet av Mellemgaten og kunne ikke høre mer.»

Det seksuelle en del av realismen

Denne skildringen av den nakne sannheten ble for mye for borgerskapet, det seksuelle som i denne sammenheng er viktig og nødvendig for å få fram det som Krohg ville med boka ble det formelle påskuddet for å inndra boka. Dette er

ALBERTINE

I gamle bygårder og fattigslige kår vokste Albertine opp.

interessant av flere grunner, det som av folk flest blei betrakta som ukrenkelige prinsipper viste seg å være en kran som kunne skrus på og av etter borgerskapets eget forgodtbefinnende.

Det viser også klart at erotiske og intime skildringer har et klasseinnhold som alt annet. Det kan både være en nødvendig og berikende del av litteratur for å avdekke faktiske forhold. Dette står i skarp kontrast til det storstilte salget av kvinnekroppen som pornoindustrien står for. Det at pornomotstandere ofte blir skjelt

ut som puritanere fordi de går mot dette salget må avvises. Det er ikke erotikk og seksuelle skildringer i *seg sjøl* som er forkastelig, det kan som Christian Krogh viser, styrke realismen og tjene kampen mot kvinneundertrykking.

Først og fremst er «Albertine» ei viktig bok fordi den satte søkelyset på den offisielle prostitusjonen og bidro sterkt til at den blei avskaffa året etter, sjøl om prostitusjonen sjølsagt fortsatte i andre former.

Marcus

Lenin: «Korleis borger- skapet kjempar mot prostituasjonen»

**Fra Forlaget Oktobers bok:
MARXISME OG KVINNE-
FRIGJØRING**

Den femte internasjonale kongressen for kampen mot den kvite slavehandelen vart nyleg avslutta i London.

Hertuginner, grevinner, biskopar, prestar, rabbinarar, politifullmektigar og alle slags borgarlege filantropar gjekk i brodden på denne kongressen! Å, så mange festlege lunsjar og storslegne offisielle mottakingar det vart gjeve! Det var ingen ende på alvorsame talar om den skadelege og skammelege prostituasjonen!

Men kva for kampmiddel foreslo desse elegante borgarlege utsendingane til kongressen? I hovudsak fremja dei to metodar: religionen og politiet. Det synest som om dei er dei einaste sikre og truverdige midla for å føra kamp mot prostitusjonen. London-korrespondenten i *Leipziger Volkzeitung** melde at ein engelsk utsending hadde skrytt av at han hadde fremja eit lovforslag i parlamentet som gjekk ut på at hallikar skulle verta *kroppssleg straffa*. No ser vi kven han er, den moderne «siviliserte» helten i kampen mot prostitusjonen!

Ei kanadisk dame uttrykte eldhug for politiet og for kvinneleg politiovervaking av «falne» kvinner. Men når det galdt å heva løningane sa ho at kvinnelege arbeidarrar ikkje fortener betre løn.

Ein tysk prest gjekk hardt til åtak på den moderne materialismen. Han sa at stendig fleir folk omfemna den moderne materialismen og at dette verka til å spreia fri kjærleik.

Då den austerrikske utsendingen, Gärtner, freista å reisa spørsmålet om dei sosiale årsakene til prostitusjon, nauda og fattigdomen i arbeidarfamiliane, utbyttinga av barna, uuthaldelege bustadtilhøve, osb., vart han stilna av fiendslege tilrop!

Men det som utsendingane fortalte kvarandre om personar i høge stillingar var lærerikt og storslege. Når til dømes den tyske keiserinna vitjar ein fødeklinikk i Berlin, får mødrene til «uekte» barn *ringar på fingrane sine*, slik at denne høge personen ikkje skal få sjokk ved synet av ugifte mødre.

Av dette kan ein døma om det avskyelege borgarlege hykleriet som herskar på desse aristokratisk-borgarlege kongressane. Filantropiske akrobater og politiforsvararar av dette systemet, som håner fattigdomen og som treng å samlast for «å kjempa mot prostitusjon», er støtta nett av aristokratiet og borgarskapet...

* *Leipziger Volkzeitung* — Leipzig Folkeblad — Red.

Lenin, «Den femte internasjonale kongressen mot prostitusjon», *Samla verk* b. 19, engelsk utgåve, s. 260—261.

«Kapitalismen har sett salet av kvinnekroppen i system gjennom å gjera prostitusjon og pornografi til industri. Imperialismen fornedrar kvinna enda meir gjennom sin dekadente og rotnande kultur.»

AKP(m-l)'s prinsippprogram